

PBT mestiutamakan zon penampungan

Antara bahan buangan industri yang menjadi punca pencemaran. (Foto Ramdzan Masiam/BH)

Teliti sebelum lulus projek elak risiko pencemaran

Oleh Mohd Anwar Patho Rohman
wananwar@bh.com.my

Kuala Lumpur: Pihak berkuasa tempatan (PBT) serta perunding perancangan penempatan yang dilantik perlu bijak merancang pembahagian zon pembangunan di antara kawasan penempatan dan perindustrian bagi membendung risiko pencemaran.

Jabatan Perancangan Bandar dan Desa (JPBD) serta Jabatan Alam Sekitar (JAS) juga perlu memainkan peranan bagi memastikan setiap pembangunan kawasan industri mematuhi garis panduan zon penampungan yang ditetapkan JAS dan dikeluarkan JPBD sebelum dibangunkan.

Pensyarah Kanán, Jabatan Sains Kemasyarakatan dan Pembangunan, Fakulti Ekologi Manusia, Universiti Putra Malaysia (UPM), Dr Mohammad Mujaheed Hassan, berkata Laporan Penilaian Kesan Alam Sekitar (EIA) juga wajib dibentangkan bagi menilai kesan pembangunan kawasan berkenaan pada peringkat sebelum dan selepas dilaksanakan.

Beliau berkata, penilaian berterusan atau pemantauan berjadual perlu dijalankan, terutama bagi kawasan perindustrian sebagai langkah mengawal pencemaran atau mengurangkan kemungkinan berlaku pencemaran jika ia berhampiran kawasan penempatan atau perumahan.

"Di sinilah peranan pihak berkuasa dan pakar untuk merancang pembahagian zon pembangunan dengan bijak dan sistematik sebelum mewartakan rancangan pembangunan dari akar umbi. Penelitian seharusnya dibuat sebelum meluluskan sebarang pelan pembangunan," katanya kepada *BH* semalam.

Beliau mengulas langkah perlu diambil oleh pihak berkuasa berkaitan bagi mengawal pencemaran industri yang boleh menjejaskan kesihatan orang ramai, terutama penduduk yang tinggal berhampiran kawasan industri.

Mohammad Mujaheed berkata, ketika ini, JPBD mengeluarkan Garis Panduan Peletakan Kawasan Perindustrian yang menerangkan keperluan jarak dan elemen zon penampungan diperlukan bagi pembangunan perindustrian di sekitar kawasan penempatan serta perumahan.

Katanya, zon penampungan adalah satu langkah kawalan pencemaran dan pengasingan bagi mengawal atau mengurangkan kemungkinan berlaku pencemaran di kawasan perumahan.

Beliau berkata, jarak selamat di antara satu kawasan penempatan dengan kawasan industri atau zon penampungan adalah 50 meter (m) bagi industri ringan dengan jaluran tanaman selebar 10m; 250m bagi industri sederhana dengan jaluran tanaman 20m dan 500m bagi industri berat dengan jaluran tanaman 30m.

"Dalam zon penampungan, sekurang-kurangnya 70 peratus adalah untuk penampungan hijau dan 30 peratus untuk penampungan fizikal. Sebarang pembangunan seperti jalan raya, longkang, parit, sungai,

tasik, tempat letak kereta dan kawasan lapang boleh dipertimbangkan dalam zon penampungan fizikal," katanya.

Beliau berkata, setiap negeri mempunyai Rancangan Struktur Negeri tersendiri dalam Bahagian III, Seksyen 8 hingga 11, Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 (Akta 172) iaitu mengandungi pernyataan berkenaan cadangan am pemajuan dan penggunaan tanah.

Sementara itu, Felo Penyelidik Utama, Institut Alam Sekitar dan Pembangunan (LESTARI) Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM), Prof Emeritus Datuk Dr Ibrahim Komoo, berkata penentuan zon penampungan di antara kawasan perindustrian dan penempatan bergantung kepada beberapa faktor asas seperti jenis industri, topografi asal dan guna tanah sedia ada.

"Jarak antara 100 hingga 500m adalah zon penampungan ditetapkan berdasarkan amalan biasa yang digunakan. Bagi industri berkaitan bahan kimia bertoksik, zon penampungan ditentukan berasaskan kajian risiko pencemaran, sama ada air atau udara.

"Lazimnya, penentuan zon penampungan dilakukan ketika kajian EIA dan pelan pembangunan wilayah atau apabila maklumat mengenai industri diketahui dengan jelas, umpamanya jenis industri, jenis bahan kimia digunakan, jumlah pengeluaran dan sisa industri.

"Semua maklumat ini diperlukan untuk menentukan lebar zon penampungan yang optimum," katanya.

Beliau berkata, sempadan semula jadi, seperti permatang bukit, sungai dan sempadan hutan atau ladang kelapa sawit serta getah sesuai dijadikan sempadan zon penampungan.

Jarak antara 100 hingga 500 meter adalah zon penampungan ditetapkan berdasarkan amalan biasa yang digunakan. Bagi industri berkaitan bahan kimia bertoksik, zon penampungan ditentukan berasaskan kajian risiko pencemaran, sama ada air atau udara.

Ibrahim Komoo,
Felo Penyelidik Utama, Institut Alam Sekitar dan Pembangunan (LESTARI) UKM